

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC)

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน

Model Development of Massive Open Online Course (MOOC)

to Promote Community's Lifelong Learning

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยฉัตร ล้อมชวการ

เสนอ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2560

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน

ชื่อผู้วิจัย รศ.ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์ และ รศ.ดร. ปิยฉัตร ล้อมชวการ

ปีที่แล้วเสร็จ 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนแบบเปิด (MOOC) และ 3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนการสอนแบบเปิด (MOOC) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบระบบการเรียนการสอนทั้งที่เป็นการเรียนการสอนแบบเปิด (MOOC) และที่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและชุมชนภาคการเกษตรที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างจาก 4 ภูมิภาคๆละไม่ต่ำกว่า 10 คนจำนวน 48 คน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจจากการเรียน และรูปแบบการเรียนการสอน MOOC กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรปราดเปรื่องในปี 2560 จำนวน 1,800 คนจากทั่วประเทศ จากนั้นใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะเกษตรกรที่มีทักษะด้าน ICT และสนใจเรียน MOOC ในรายวิชาสมาร์ทฟาร์มแบบพอเพียง (Smart & Sufficiency Farm) จำนวน 280 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนเรียงตามลำดับความสำคัญคือ รูปแบบที่บูรณาการระหว่างการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ตามด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมกัน โดยมีขั้นตอนและวิธีการที่พบว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ การออกแบบกลุ่ม ที่ใช้วิธีการการจัดกลุ่มย่อยที่มีความต้องการเดียวกันหรือคล้ายกัน ใช้วิธีการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันเรียนระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ การออกแบบกระบวนการของมีส่วนร่วมในการเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในกิจกรรมและกระบวนการต่างๆของการเรียนการสอน เช่น การตอบคำถาม แนะนำการเรียน การให้คำปรึกษา และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.14$) ปัจจัยหลักที่มีผลต่อความสำเร็จของการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) เรียงตามลำดับความสำคัญคือ ด้านเนื้อหาที่ต้องมีความทันสมัยสามารถนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการออกแบบสื่อผสมต่างๆโดยเน้นการใช้ภาพ การออกแบบภาษา และการใช้สื่อเสียง โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ใช้การอธิบายชัดเจนประกอบภาพเคลื่อนไหว (video clips) ($\bar{X} = 4.20$) ด้านการออกแบบสื่อพบว่าที่สำคัญมากที่สุดคือ การออกแบบภาพและกราฟิกประกอบเนื้อหา โดยเฉพาะการออกแบบในสื่อวิดีโอ และในบทเรียนตามลำดับ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านแบบทดสอบและการประเมินผลที่พบว่าสำคัญมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของการออกแบบประเมิน เช่น จำนวนแบบทดสอบ วิธีการและความเร็วในการรู้ผล เช่น ผู้เรียนสามารถได้ใบประกาศฯ (e-Certificate) ทันทีหลังจากที่เรียนผ่านบทเรียน ($\bar{X} = 4.13$) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการเรียน MOOC พบว่า ผู้เรียนที่เป็นเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถทำคะแนนผ่านเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 3) ความพึงพอใจในการเรียนการสอนแบบเปิด (MOOC) จากรายวิชาสมาร์ทฟาร์มแบบพอเพียงที่ชุมชนภาคการเกษตรหรือที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรทั้ง 2 ประเด็นหลักคือ ความพึงพอใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดและองค์ประกอบที่ใช้ในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ทั้ง 2 ประเด็นหลัก

คำสำคัญ รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (MOOC), การเรียนรู้ตลอดชีวิต, ชุมชนภาคการเกษตร

Title: Development of Massive Open Online Course (MOOC) Model to Promote the Community's Lifelong Learning

Researchers: Assoc. Prof. Dr. Kamolrat Intaratat and Assoc. Prof. Dr. Piyachat Lomchavakarn

Year: 2020

Abstract

This research on “The development of Massive Open Online Course (MOOC) Model to promote the Community's Lifelong Learning” is a mixed research methods using both qualitative and quantitative. Its objectives aim to 1) develop the MOOC model aiming to promote the community's lifelong learning; 2) study the achievement of MOOC's learning; and 3) study MOOC's learning satisfaction. For qualitative research, at least 10 key informants from each region whom expertise in: contents, MOOC's learning design, and lifelong learning were invited 48 persons in total. For quantitative research, the population were 1,800 farmers under the Smart Farmer Project in 2017 then purposively selected 280 farm community's representatives whom had ICT skills as well as interested in MOOC from 4 regions as sample group aimed to test the achievement and satisfaction of MOOC Model of the Smart & Sufficiency Farm Course.

The results found 1) MOOC model appropriated for the community's lifelong learning was the Blended Learning model as prioritized then integrated by the Collaborative Learning model is most applicable. The most suitable pedagogy is prioritized by learners' design as group with similar interest then facilitate with all kinds of group-base learning and sharing activities i.e. discussion, sharing, exchanging experiences as well as consulting among themselves and others ($\bar{X}=4.15$) followed by the collaboration and interaction from all relevant stakeholders especially teacher should participate and facilitate in all of the course's activities. ($\bar{X}=4.14$). Main factors affecting the learning success of MOOC were: innovative and applicable contents ($\bar{X}=4.29$) followed by the multi media i.e. picture, symbol, etc. Language as well as presentation style must be simple and friendly users ($\bar{X}=4.20$) as well as more on graphic-base design ($\bar{X}=4.23$). For evaluation factor found well designed and most important factor is the learning's result should be immediately informed i.e. e-Certificate within a real time or in a short time processed ($\bar{X}=4.13$). About ICT factor found the farm community most used and preferred is smartphone (61.07%) followed by other mobile devices i.e. Ipad, tablet, and computer notebook. 2) For MOOC's learning achievement found 100% of the farm community's representatives passed MOOC course requirements. And 3) The overall satisfaction about the appropriateness of MOOC Model as well as all of its main components used in designing MOOC course found to be high level in general ($\bar{X}=4.07$).

Key words: Massive Open Online Course (MOOC), Lifelong Learning, Smart & Sufficiency Farm